ХУЛОСАИ

комисссияи экспертии Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-036 назди Донишгоҳи байналмиллалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода оид ба диссертатсияи Орзузода Парвина Ҷамолидин дар мавзуи «Таҳлили муқоисавии ҷумлаҳои пайрави сабаб ва натиҷа дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 10.02.20-Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ

Диссертатсияи Орзузода Парвина Ҷамолидин ба омӯзиши муқоисавии ҷумлаҳои пайрави сабаб ва натиҷа дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ бахшида шудааст. Воқеан, муаллиф дуруст қайд менамояд, ки масъалаи омӯзиши «Таҳлили муқоисавии ҷумлаҳои пайрави сабаб ва натиҷа дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ» ба яке аз масъалаҳои мубрам табдил ёфта, он дар қисматҳои алоҳидаи забоншиносӣ дар замони муосир мавриди баррасӣ қарор гирифтааст.

Мавзуъ ва мазмуни таҳқиқи диссертатсионӣ бо шиносномаи ихтисоси 10. 02. 20. - Забоншиносии муқоисавӣ -таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ комилан мувофиқ мебошад.

Таҳқиқи анҷомдодаи диссертант аз ҷиҳати илмӣ арзишманд буда, аввалин таҳқиқот дар бахши забоншиносии муқоисавӣ роҷеъ ба ҷумлаҳои пайраву натиҷа дар забони тоҷикӣ дар муқоиса бо забони англисӣ мебошад. Дар диссерататсия мавзуи мазкур мавриди таҳқиқ қарор дода шудааст, ки ба рушду такомули қисмати наҳви забоншиносӣ таъсири мусбат расонида метавонад.

Таҳқиқи хусусиятҳои сохториву маъноӣ, воситаҳои асосии грамматикӣ ва семантикии ҷумлаҳои пайрави сабаб ва натиҷа, ки то имрӯз норавшан буд, ҳамчунин метавонанд заминаи муосирро барои фаҳму идроки мардумони гуногунзабон тавассути «Таҳлили муқоисавии ҷумлаҳои пайрави сабаб ва натиҷа» дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ, ки муҳимтарин василаи ифодакунандаи тасвири забонии муошират ва масъалаҳои дигар ба ҳисоб меравад муҳайё созад.

Муаллиф вобаста ба кори таҳқиқотӣ 5 мақолаи илмиро дар маҷаллаҳои илмии тақризшаванда, ки аз ҷониби КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф шудаанд ва 4 мақолаи дигар дар маҷаллаҳои гуногуни илмӣ ба табъ расонидааст, ки дар маҷмуъ натиҷаҳои асосӣ ва хулосаҳои муҳаққиқро инъикос намуда, ба мазмун ва муҳтавои диссерататсия бевосита алоқаманд мебошанд. Мақолаҳои илмии интишорёфтаи муаллиф ва теъдоди маводи чопшуда ба талаботи бандҳои 34 ва 35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқат менамоянд.

Автореферати диссертатсия ва мақолаҳои нашркардаи диссертант фарогири мазмуну муҳтавои диссертатсия мебошад. Дар диссертатсияи Орзузода Парвина Ҷамолидин истифодаи мавод бидуни ишора ба муллиф ё маъхаз ба назар намерасад. Ин аз риоя шудани банди 37-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ гувоҳӣ медиҳад.

Кори таҳқиқотии муҳаққиқ аз муқаддима се боб, хулоса ва рӯйхати адабиёт ташкил ёфта, дар асоси талаботи «Дастурамал оид ба тартиби

барасмиятдарории диссертатсияҳо барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илм ва доктори илм, авторефератҳо ва мақолаҳои илмии чопшуда доир ба мавзуи диссертатсия», ки бо қарори Раёсати КОА ҶТ аз 28 июни соли 2017, №3/1 тасдиқ шудааст, таълиф шудааст. Дар қисмати муқаддимаи диссертатсия муаллиф муҳиммияти интихоби мавзуъро асоснок карда, дараҷаи таҳқиқи мавзуи илмӣ, робитаи таҳқиқот бо барномаҳо (лоиҳаҳо), мавзуъҳои илмӣ, мақсади таҳқиқот, вазифаҳои таҳқиқот, объекти таҳқиқот, мавзуи таҳқиқот, асосҳои назариявии таҳқиқот, навгонии илмии таҳқиқот, нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда, аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот, дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот, мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ, саҳми шахсии довталаби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот, тасвиб ва амалисозии натиҷаҳои диссертатсия, интишорот аз руйи мавзуи диссертатсия, сохтор ва хаҷми диссертатсияро таҳлил ва баррасӣ намудааст.

Диссертатсия ба талаботи банди 31-33-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти № 267 тасдиқ шудааст, мувофиқ мебошад. Диссертатсия аз ҷониби муаллиф мустақилона навишта шуда, дорои мазмун ва мантиқи ягонаи дохилӣ мебошад. Натиҷа ва нуктаҳои илмии барои ҳимоя пешниҳодшуда саҳми шахсии муаллифи диссертатсияро нишон медиҳанд.

Эътимоднокии натиҷаҳои диссертатсия дар он зоҳир меёбад, ки масъалаи таҳлил ва омӯзиши ҷумлаҳои пайрави сабаб ва натиҷа дар забони тоҷикӣ ва муқоисаи он ба забони англисӣ бо муқоисаи хусусиятҳои сохторӣ-маъноӣ, воситаҳои грамматикӣ ва тобишҳои гуногуни маънои иловагии онҳо пурра ва возеҳу равшан ифода ёфтааст.

Дар хулосаи диссертатсия дастовардҳои таҳқиқ ва моҳияти масъалаҳои меҳварӣ зикр ёфта, дурнамои мавзуи кори диссертатсионӣ таъйин шудааст.

Аҳамияти таҳқиқ, навгониҳои илмии диссертатсия ва арзиши амалии онро ба назар гирифта, комиссияи экспертӣ ба чунин хулоса омад, ки диссертатсияи Орзузода Парвина Ҷамолидин дар мавзуи **«Таҳлили муқоисавии ҷумлаҳои пайрави сабаб ва натиҷа дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ»** барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 10.02.20. - Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ ба ҳимоя пешниҳод кардан мумкин аст.

Комиссияи экспертӣ диссертатсияи Орзузода Парвина Ҷамолидин дар мавзуи «Таҳлили муқоисавии ҷумлаҳои пайрави сабаб ва натиҷа дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 10. 02. 20. - Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ дар асоси банди 60-и Тартиб додани дараҷаҳои илмӣ

ҚАРОР КАРД:

1. Диссертатсияи Орзузода Парвина Ҷамолидин дар мавзуи **«Таҳлили муқоисавии ҷумлаҳои пайрави сабаб ва натиҷа дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ»** барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 10. 02. 20. - Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ дар Шурои диссертатсионии 6D.КОА-036 назди Донишгоҳи

байналмиллалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода тариқи овоздиҳии ошкоро ба ҳимоя кабул карда шавад.
2. Комиссияи экспертӣ муҳаққиқони зеринро, ки корҳои илмӣ-таҳқиқотиашон ба ихтисоси 10. 02. 20 - Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, киёсӣ ва муқоисавӣ мувофиқ мекунад, ба ҳайси муқарризони расмӣ **пешниҳод менамояд:**
- **Мухторов Зайниддин Мухторович -** доктори илмҳои филологӣ, профессор, ректори Донишкадаи рушди менеҷменти Сингапур дар шаҳри Душанбе;
- **Раҳмонова Дилрабо Искандаровна** – номзади илми филология, дотсенти кафедраи филологияи тоҷик ва забонҳои хориҷии Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи М.Турсунзода;

3. Ба сифати муассисаи тақриздиҳанда **Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав** пешниҳод мешавад.
4. Барои гузоштани эълони ҳимоя, матни диссертатсия ва автореферати он дар сомонаҳои Донишгоҳи байналмиллалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода ва Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.
5. Барои чопи автореферат бо ҳуқуқи дастнавис (100 адад) ва ирсол гардидани он ба суроғаи таъйиншуда иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи экспертӣ: Қосимов Олимҷон Ҳабибович
доктори илмҳои филологӣ профессор,
аъзои Шурои диссертатсионӣ

Аъзои комиссияи экспертӣ: Ҳасанова Шаҳло Раҳмоновна
номзади илмҳои филологӣ,
дотсент, аъзои
Шурои диссертатсионӣ

номзади илмҳои филологӣ, Абдуллоева Гулрухсор Зиёдуллоевна
дотсент, аъзои
Шурои диссертатсионӣ

«27» июни соли 2025
Имзоҳои О,Ҳ,Қосимов, Ш,Р,Ҳасанова
ва Г.З.Абдуллоеваро тасдиқ менамоям:
Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси Донишгоҳи байналмилалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон
ба номи Сотим Улуғзода Юсупова Бибиҷон Ғаниҷоновна

Нишонӣ: 734019, ш. Душанбе, кӯчаи Муҳаммадиев, 17/6.
Муассисаи давлатии таълимии
«Донишгоҳи байналмилалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон
ба номи Сотим Улуғзода»
Тел.: +992 372325000, Факс: +992 372325003,Сомона: www.ddzt.tj